



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 594/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti BUILDING ERES s. r. o., Prešovská 40, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Burócim, Chrapčiakova 7, Spišská Nová Ves, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 S/245/2013 z 11. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti BUILDING ERES s. r. o. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti BUILDING ERES s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) čl. 1,

čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 S 245/2013 z 11. apríla 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka oznámila Daňovému úradu Bratislava (ďalej aj „správca dane/daňový úrad“) ako príslušnému správcovi dane skutočnosť, že sa stala právnym nástupcom obchodnej spoločnosti E. C., ktorá „... v zmysle projektu rozdelenia vyhotovenom vo forme notárskej zápisnice N272/2013, NZ 21527/2013, NCRI 21970/2013 zanikla bez likvidácie...“, v dôsledku čoho sa stala „... právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti a tým aj platiteľom dane z pridanej hodnoty“. Zároveň poukázala na to, že oznámením týchto skutočností správcovi dane si splnila „... svoju zákonnú povinnosť podľa § 4 ods. 6 zákona č. 222/2004 Z. z.“. Správca dane reagoval na oznámenie predmetných skutočností sťažovateľkou tak, že jej písomne oznámil, že sa nestala platiteľom dane z pridanej hodnoty. Sťažovateľka v ďalšom konštatuje, že „Keďže správca dane nekonal vo veci oznámenia vzniku zákonnej registrácie sťažovateľa za platiteľa dane z pridanej hodnoty v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. a č. 222/2004 Z. z. začaté daňové konanie neukončil prijatím meritórneho rozhodnutia, ale vec vybavil len neformálnym oznámením, sťažovateľ sa obrátil s ochranou jeho práv na Krajský súd v Bratislave vo veci návrhu na vyslovenie povinnosti orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.“. Krajský súd svojím napadnutým rozhodnutím rozhodol o zamietnutí sťažovateľkou podaného návrhu. V ostatnom podala sťažovateľka sťažnosť ústavnému súdu.

3. Sťažovateľka v podanej sťažnosti skonštatovala, že:

„Súd teda nevyhodnotil návrh... ako neprípustný, ale ako nedôvodný. Nedôvodnosť krajský súd odôvodnil postupom správcu dane, z ktorého krajský súd vyvodil, že správca dane bol činný a rovnako chýbajúcou zákonnou povinnosťou správcu dane vydať formálne rozhodnutie.“. Podľa jej názoru „Predpokladom pre uplatnenie žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy je nekonanie bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným

príslušným právnym predpisom. Oznámenie o nevydaní osvedčenia nie je procesným úkonom definovaným daňovým poriadkom ani zákonom č. 222/2004 Z. z.. Nejde teda o žiaden právno-aplikačný akt, ktorým by mohol správca dane aplikovať právo a rozhodnúť o podaní daňového subjektu. Daňový poriadok poskytuje správcovi dane široký priestor, ako sa vysporiadať s podaním daňového subjektu - či cez rozhodnutie o zastavení daňového konania, ak neexistuje dôvod pre konanie, alebo vydaním rozhodnutia v merite veci, či už kladného alebo negatívneho.

Vydanie oznámenia je teda jednoznačne potrebné považovať za nekonanie bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom, keďže žiaden právny predpis nepredpokladá, že správny orgán vybaví vec len neformálnym oznámením. Rovnako vydanie oznámenie je nečinnosťou správneho orgánu, keďže ten aj napriek uplynutiu zákonných lehôt v danej veci nevydal rozhodnutie v zmysle zákona. V tomto prípade tak dochádza nie len k porušeniu čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, ktorý vymedzuje základné pole pôsobnosti štátnych orgánov, ale narúša aj právnu istotu fyzických osôb a právnických osôb, ktoré si nemôžu byť isté, či náhodou ich podanie nevybaví správca dane len neformálnym oznámením. Súčasťou záruk právneho štátu je aj napĺňanie legitímnych očakávaní fyzických osôb a právnických osôb, ktorí predpokladajú, že orgán štátnej správy bude aplikovať právo a postupy výlučne len v súlade so zákonom, a nie svojvoľnými procesnými postupmi, ktoré nie sú zákonom upravené.“. Inými slovami, sťažovateľka tvrdí, že „... daňový úrad nepostupoval v súlade s Daňovým poriadkom (§ 63 ods. 1, 2; § 65 ods. 1, 2; § 67 ods. 6) ak za predpokladu, že podľa neho neboli splnené podmienky na registráciu a nemienil preto žalobcu registrovať pre daň, majúc za to, že sa nestal platiteľom DPH ex lége, nevydal o tom rozhodnutie, ale túto skutočnosť daňovému subjektu oznámil ten listom.“.

Sťažovateľka teda uzavrela, že „Ak zákon vyžaduje vydanie kladné rozhodnutia o registrácii za platiteľa dane, je nutné v súlade s materiálnych chápaním právneho štátu a rovnosti pred zákonom vyžadovať, aby takéto rozhodnutie bolo vydané aj v prípade, ak sa žiadosti nevyhovie.

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 6S/245/2013-24 zo dňa 11. apríla 2014 porušil základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho

práva na súde zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Keďže správny orgán nevydal žiadne meritórne rozhodnutie vo veci sťažovateľa, bolo povinnosťou súdu v danej veci konštatovať nečinnosť orgánu verejnej správy, nakoľko je v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyžadovať, aby o nároku sťažovateľa bolo rozhodnuté zákonom dovoleným spôsobom.

Nevydaním rozhodnutia v začatom daňovom konaní, ktoré bol povinný správca dane začať, došlo rovnako k porušeniu čl. 12 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, k porušeniu čl. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd zaručujúcich rovnosť pred zákonom a rovnaké zaobchádzanie pred štátnymi orgánmi.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd „... rozhodol nasledovne:

1. Základné právo BUILDING ERES s.r.o. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/245/2013-24 zo dňa 11. apríla 2014 porušené bolo.

2. Základné právo BUILDING ERES s.r.o. zakotvené v čl. 12 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, k porušeniu čl. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd zaručujúcich rovnosť pred zákonom a rovnaké zaobchádzanie pred štátnymi orgánmi, uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/245/2013-24 zo dňa 11. apríla 2014 porušené bolo

3. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/245/2013-24 zo dňa 11. apríla 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. Spoločnosti BUILDING ERES s.r.o. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000,- Eur (slovom jedentisíc eur), ktoré jej je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do 2 mesiacov od doručenia tohto nálezu

5. *Spoločnosti BUILDING ERES s.r.o. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...*

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové

a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... . Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... . Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní... rovní. Podľa čl. 1 listiny ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

10. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne, ako aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny, pozn.) spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana

v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie vecí (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie vecí zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú

neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Krajský súd v uznesení sp. zn. 6 S/245/2013 z 11. apríla 2014 v podstatnom uviedol:

«Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že žalobca sa domáhal postupu podľa ustanovení štvrtej hlavy piatej časti O.s.p., upravujúcej konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

Podľa ust. § 250t ods. 8 O.s.p. na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane,, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Podľa ust. § 249 ods. 2 O.s.p., žaloba musí okrem všeobecných náležitosti podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napadá, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napadá, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí.

Podľa ust. § 250t ods. 1 a 3 O.s.p., fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať u rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Orgán verejnej správy, proti ktorému návrh smeruje, je povinný bezodkladne po doručení návrhu predložiť súdu vyjadrenie k návrhu a príslušný spis. K rozhodnutiu o návrhu si súd môže vyžiadať stanovisko nadriadeného správneho orgánu.

V danom prípade súd z obsahu predloženého administratívneho spisu zistil, že dňa 22.8.2013 navrhovateľ doručil odporcovi podanie označené ako „Oznámenie skutočnosti“, v ktorom správcovi dane oznámil, že sa dňa 14. 8. 2013 stal právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti E. C... a tým aj platiteľom DPH. Citoval ustanovenie § 4 ods. 6

zákona o DPH a v závere podania uviedol že si plnil uvedenú povinnosť a oznamuje daňovému úradu skutočnosť, na základe, ktorej sa stal platiteľom.

Daňový úrad následne dňa 28. 8. 2013 požiadal Okresný súd Bratislava 1 o zaslanie dokumentov zo spisu obchodného registra, týkajúcich sa k zápisu zo dňa 21.5. 2013, ktorým bola zrušená bez likvidácie popísaná spoločnosť a rozdelená na 12 samostatných spoločností. Požadoval projekt rozdelenia spísaného vo forme notárskej zápisnice zo dňa 26. 6. 2013. V spise sa nachádzajú daňové priznania pre daň z pridanej hodnoty právneho predchodcu žalobcu za zdaňovacie obdobie máj a jún 2013, z ktorých vyplýva, že predmetná spoločnosť nevykázala žiaden zdaniteľný príjem, žiaden majetok. Nachádza sa v ňom odpis notárskej zápisnice o projekte rozdelenia spoločnosti E. C. a rozdelení na 12 samostatných spoločností s ručením obmedzeným, v ktorých jediným konateľom je M. Č.

Zo spisu vyplýva, že spoločnosť E. C. sa stala platiteľom dane z pridanej hodnoty dnom 22. mája 2013, o čom svedčí úradný záznam zo dňa 14. 6.2013. Prvé osvedčenie o registrácii bolo vydané dňa 14. 6. 2013.

Dňa 3. 9. 2013 Daňový úrad Bratislava vydal oznámenie o nevydaní osvedčenia podľa § 4 ods. 6 zákona o DPH. Uviedol v ňom dôvody obsiahnuté aj vo vyššie popísanom vyjadrení k žalobe. Poukázal na okolnosť, že zaniknutá spoločnosť, ako to vyplýva aj zo znenia notárskej zápisnice zo dňa 26. 6. 2013, nemala žiaden hmotný ani nehmotný majetok, nevykazovala žiadne konkrétne záväzky a pohľadávky, nezamestnávala žiadnych zamestnancov a z tohto dôvodu dospel k záveru, že zrušenie spoločnosti bez likvidácie bolo iba formálne a malo za cieľ získať u nástupníckych spoločnosti výhodu postavenia platiteľa DPH. Stanovisko odporcu k oznámeniu navrhovateľa zo dňa 16. augusta 2013 bolo navrhovateľovi doručené dňa 17. 9. 2013.

Dňa 1. 10. 2013 Krajská prokuratúra Bratislava požiadala Daňový úrad Bratislava o zapožičanie spisu.

V spise sa nenachádza podanie navrhovateľa zo dňa 21. 9. 2013 označené ako „Opatrenie proti nečinnosti“, ktoré mal doručiť Finančnému riaditeľstvo Slovenskej republiky. Žalobca vo svojom návrhu doručenie predmetného podania odporcovi ani druhostupňovému orgánu nepreukázal.

Podľa ust. § 4 ods. 6 zákona o DPH, platiteľom sa stáva aj právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá nadobudne v tuzemsku podnik alebo časť podniku platiteľa tvoriacu samostatnú organizačnú zložku podľa všeobecného predpisu, a to odo dňa nadobudnutia podniku alebo jeho časti. Platiteľom sa stáva aj zdaniteľná osoba, ak je právnym nástupcom platiteľa, ktorý, zanikol bez likvidácie a to odo dňa, keď sa stala právnym nástupcom. Platiteľom sa stáva aj zdaniteľná osoba, ktorá dodá stavbu, jej časť alebo stavebný pozemok alebo prijme platbu pred ich dodaním, a to tým dňom, ktorý nastane skôr, ak sa z dodania má dosiahnuť obrat podľa odseku 1, okrem dodania stavby, jej časti alebo stavebného pozemku, ktoré sú oslobodené od dane podľa § 38 ods. 1. Títo platitelia sú povinní oznámiť daňovému úradu skutočnosť, na základe ktorej sa stali platiteľom, do desiatich dní odo dňa vzniku tejto skutočnosti. Daňový úrad je povinný platiteľa registrovať pre daň, vydať mu osvedčenie o registrácii pre daň a prideliť mu identifikačné číslo pre daň bezodkladne, najneskôr do siedmich dní odo dňa doručenia oznámenia skutočností, na ktorej základe sa stal platiteľom.

Zo znenia predmetného ustanovenia vyplýva že platiteľom DPH sa môže stať právnická osoba, ktorá nadobudne podnik alebo časť podniku platiteľa ako aj zdaniteľná osoba, ak je právnym nástupcom platiteľa, ktorý zanikol bez likvidácie.

Pojem zdaniteľnej osoby a ekonomickej činnosti definuje ustanovenie § 3 ods. 1 a 2 zákona o DPH, podľa ktorého, zdaniteľnou osobou je každá osoba, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť podľa odseku 2 bez ohľadu na účel alebo výsledky tejto činnosti. Ekonomickou činnosťou (ďalej len „podnikanie“) sa rozumie každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem a ktorá zahŕňa činnosť výrobcov, obchodníkov a dodávateľov služieb vrátane ťažobnej, stavebnej a poľnohospodárskej činnosti, činnosť vykonávanú ako slobodné povolanie podľa osobitných predpisov, 1) duševnú tvorivú činnosť a športovú činnosť. Za podnikanie sa považuje aj využívanie hmotného majetku a nehmotného majetku na účel dosahovania príjmu z tohto majetku; ak je majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, považuje sa jeho využívanie na účel dosahovania príjmu za podnikanie v rovnakom pomere u každého z manželov, ak sa manželia nedohodnú inak.

Je zrejmé a vyplýva to z notárskej zápisnice zo dňa 26.6.2013, že navrhovateľ nenadobudol od svojho právneho predchodcu podnik alebo časť podniku a ani nebol

zdaniteľnou osobou ku dňu svojho vzniku a okamihu, keď sa stal právnym nástupcom zaniknutej spoločnosti t. j. ku dnu 14.8.2013. Z uvedeného dôvodu neboli podľa názoru súdu v zhode s názorom odporcu, naplnené zákonné predpoklady, aby sa stal navrhovateľ platcom DPH zo zákona (podľa § 4 ods. 6 zákona o DPH).

Podľa ust. § 63 ods. 1 daňového poriadku, ukladať povinnosti alebo priznávať práva podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu možno len rozhodnutím, ktoré musí byť doručené podľa tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 66 daňového poriadku, ak orgán príslušný na rozhodnutie v daňovom konaní je v tomto konaní nečinný a nerozhodne ani v lehotách ustanovených v § 65 ods. 1 a 2 a nápravu nemožno dosiahnuť inak a povaha veci to nevylučuje, je príslušný vo veci rozhodnúť druhostupňový orgán.

Z obsahu podania navrhovateľa zo dňa 16.8.2013 vyplýva, že podľa názoru odporcu sa nejedná o žiadosť v zmysle úpravy § 67 daňového poriadku, a preto odporcovi nevznikla povinnosť vydať formálne rozhodnutie, tak ako sa toho dožadoval navrhovateľ.

Odporca postupoval analogicky v zmysle ustanovenia § 4 ods. 6 zákona o DPH, podľa ktorého daňový úrad platiteľovi oznamuje skutočnosť, že sa stal platiteľom podľa tohto ustanovenia, formou oznámenia. Je zrejmé, že odporca vo veci „Oznámenie skutočnosti“ navrhovateľa zo dňa 16.8.2013 konal, o čom svedčí jeho podanie zo dňa 3. 9. 2013 označené ako „Oznámenie o nevydaní osvedčenia podľa § 4 ods. 6 zákona o DPH“. I keď sa jedná o úkon odporcu formou vydania neformálneho rozhodnutia – oznámenia, je podľa názoru súdu takýto úkon odporcu preskúmateľný v rámci skúmania zákonnosti postupu žalovaného v súlade s príslušnými ustanoveniami piatej časti, druhej hlavy O.s.p., pretože zasahuje do práv, záujmov a povinností navrhovateľa. Navrhovateľ sa však tohto postupu súdu nedomáhal.

Predpokladom na postup súdu podľa štvrtej hlavy, piatej časti O.s.p., je splnenie podmienky, aby navrhovateľ vyčerpал prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Osobitným predpisom v danom prípade je daňový poriadok (príp. zákon o sťažnostiach) v zmysle ktorého sa navrhovateľ mohol domáhať nápravy a prešetrenia postupu prvostupňového orgánu podľa § 66 daňového poriadku. Navrhovateľ v konaní nepreukázal doručenie svojho podania zo dňa 21.9.2013, ktorým sa domáhal vydania

osvedčenia o registrácii na DPH druhostupňovému orgánu, Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky.

Z uvedeného vyplýva, že odporca vo veci podania navrhovateľa dňa 16. 8. 2013 konal, preveroval si skutočností potrebné pre rozhodnutie vo veci, podaním zo dňa 3. 9. 2013 doručenom navrhovateľovi dňa 17. 9. 2013 zaujal svoje stanovisko, objasnil okolnosti, pre ktoré žalobcovi nevydal osvedčenie o registrácii platcu DPH a toto jeho podanie možno považovať za konečné rozhodnutie vo veci.

Podľa ust. § 250t ods. 4 O.s.p., súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Súd v danom prípade nezistil, že by odporca porušil svoju povinnosť a nekonal vo veci predmetného oznámenia navrhovateľa. Zo spisu je zrejmé, že odporca konal, obstaral si niektoré doklady a na základe nich zaujal stanovisko prezentované oznámením zo dňa 3.9.2013. Z obsahu administratívneho spisu ani z návrhu navrhovateľa nevyplýva, že by boli vo veci zo strany navrhovateľa relevantne využité prípustné prostriedky na nápravu.

V predmetnom konaní, podľa štvrtej hlavy, piatej časti O.s.p., nemohol súd skúmať oprávnenosť námietok navrhovateľa, ktorými vyčítal odporcovi nedostatočne zistený skutkový stav, neumožnenie podávať návrhy a navrhovať dôkazy, nesúčinnosť daňového úradu s daňovým subjektom, nezákonnosť vydaného oznámenia, pretože nezákonnosť postupu odporcu v tomto rozsahu mohla byť predmetom súdneho prieskumu len v konaní podľa druhej hlavy, piatej časti O.s.p., pričom navrhovateľ tento postup súdu vylúčil svojim stanoviskom doručeným súdu dňa 3.12.2013.

Na základe uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalovaný nebol vo vyššie označenej veci nečinný, vo veci žiadosti žalobcu konal, rozhodol vydaním oznámenia o nevydaní osvedčenia podľa § 4 ods. 6 zákona o DPH, navrhovateľ nesplnil podmienku podľa § 250t ods. 1, posledná veta O.s.p. a žaloba je preto nedôvodná. Návrh na vyslovenie povinnosti orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť, súd preto zamietol.

O trovách konania súd rozhodol s prihliadnutím na ust. § 250t ods. 5 O.s.p. a žalobcovi nepriznal právo na ich náhradu, pretože nebol v konaní úspešný.»

14. Ústavný súd s poukazom na rozdelenie súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) stabilne judikuje, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). Ústavný súd taktiež zotrváva na svojej konštantnej judikatúre, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a to s ohľadom na to, o aké rozhodnutie ide (meritórne alebo procesné) a v akom štádiu súdneho konania je rozhodnutie vydané. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09, IV. ÚS 27/2010, rovnako aj rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B).

15. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie

krajského súdu aj náležite odôvodnené. Krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí primerane rozumným a v okolnostiach vecí postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou vznesené tvrdenia, ku ktorým v primerane podrobnej svojej argumentácii zdôvodnil aj svoje úvahy. Inými slovami, podľa názoru ústavného súdu aj z citovaných častí odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu jednoznačne a presvedčivým spôsobom plynú dôvody, ktoré tento súd viedli k zamietnutiu sťažovateľkinej žaloby. Krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04), ktorej sa sťažovateľka svojím návrhom podaným podľa druhej hlavy štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) domáhala.

16. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky obsiahnutou v podanej sťažnosti považoval ústavný súd za potrebné ešte pripomenúť podstatu a účel konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorú možno vyvodiť predovšetkým z § 250t ods. 1 prvej vety OSP a spočíva v možnosti účastníkov konania pred orgánom verejnej moci domáhať sa prostredníctvom žaloby odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorý vo veci nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom, pričom týmto odstránením nečinnosti orgánu verejnej správy sa vytvoria predpoklady aj na odstránenie právnej neistoty účastníkov tohto konania. Úloha súdu v tomto konaní spočíva v povinnosti preskúmať na základe žaloby, či je dotknutý orgán verejnej správy v napadnutom konaní skutočne nečinný, resp. či nekoná bez vážneho, t. j. právne relevantného a akceptovateľného dôvodu, a na tomto základe rozhodnúť buď tak, že dotknutému orgánu verejnej správy uznesením uloží, aby v primeranej lehote vo veci rozhodol, alebo ak dospeje k záveru, že žaloba je nedôvodná alebo neprípustná, žalobu uznesením zamietne (IV. ÚS 389/2011).

17. V nadväznosti na obsah podanej sťažnosti a jej príloh sa ústavnému súdu žiada poznamenať, že procesná aktivita sťažovateľky podľa § 66 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) spočívajúca v podaní označenom ako

„Opatrenie proti nečinnosti“ z 21. septembra 2013 doručenom Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky ani nemohla vyvolať sťažovateľkou sledované účinky vrátane jej podania zo 14. októbra 2013 podľa § 250t ods. 1 OSP doručeného krajskému súdu, pretože správca dane vo veci konal, aj keď spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka nestotožnila. Práve tá samotná skutočnosť, že správca dane oznámil svoje stanovisko písomnou formou sťažovateľke, bola pre meritórne posúdenie jej návrhu na začatie konania podľa § 250t ods. 1 OSP krajským súdom tou relevantnou skutočnosťou, ktorá opodstatnila záver krajského súdu o zamietnutí jej podanej žaloby, k čomu krajský súd jasne konštatoval, že *„Súd v danom prípade nezistil, že by odporca porušil svoju povinnosť a nekonal vo veci predmetného oznámenia navrhovateľa.“*. Naopak, krajský súd poukázal na to, že sťažovateľka sa mala brániť proti postupu správcu dane iným právne účinným spôsobom, a to žalobou podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku *„V predmetnom konaní, podľa štvrtej hlavy, piatej časti O.s.p., nemohol súd skúmať oprávnenosť námietok navrhovateľa, ktorými vyčítal odporcovi nedostatočne zistený skutkový stav, neumožnenie podávať návrhy a navrhovať dôkazy, nesúčinnosť daňového úradu s daňovým subjektom, nezákonnosť vydaného oznámenia, pretože nezákonnosť postupu odporcu v tomto rozsahu mohla byť predmetom súdneho prieskumu len v konaní podľa druhej hlavy, piatej časti O.s.p., pričom navrhovateľ tento postup súdu vylúčil svojím stanoviskom doručeným súdu dňa 3.12.2013.“*.

K tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku sp. zn. 2 Sžo 23/2012 z 30. januára 2013 už judikoval *„Z hľadiska ustálenej praxe súdov rozhodujúcich v rámci správneho súdnictva nie je dôležité a rozhodujúce, ako je príslušný akt správneho orgánu z hľadiska jeho formy označený, ale podstatnou skutočnosťou je to, či správny orgán individuálnym správnym aktom autoritatívnym a právnej moci schopným spôsobom zasiahol do právnej sféry fyzickej alebo právnickej osoby. Vždy je rozhodujúci vecný obsah aktu a v žiadnom prípade nie je rozhodujúce jeho formálne označenie. Pokiaľ je príslušný akt správneho orgánu označený či už „oznámenie“, alebo „upozornenie“, alebo „opatrenie“, príp. je označený iným spôsobom, nie je takáto skutočnosť rozhodujúca pre otázku posúdenia prípustnosti súdneho prieskumu, ale rozhodujúcou skutočnosťou je to,*

či správny orgán svojím aktom autoritatívnym a právnej moci schopným spôsobom zasiahol do právnej sféry fyzickej alebo právnickej osoby.“.

18. V súvislosti so sťažovateľkou deklarovanej prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny, pozn.) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

19. Ústavný súd teda uzatvára, že námietky sťažovateľky neindikujú také pochybenie zo strany krajského súdu, ktoré by umožnilo ústavnému súdu po prijatí sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu dospieť k záveru, že by ním mohli byť porušené základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny a taktiež právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pretože ústavný súd nezistil porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a sťažovateľka odvodzovala porušenie ďalších ňou označených základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 1 a čl. 37 ods. 3 listiny len v súvislosti s porušením práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré ústavný súd nezistil, nemohlo dôjsť k porušeniu ani ďalších ňou označených práv.

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2014